

How to bluff your way through architecture

Philip Johnson *The Architect in His Own Words* Hilary Lewis, John O'Connor (red./ed.) Rizzoli, New York, New York, 1994.

Philip Johnson *Life and Work* Franz Schulze Alfred A. Knopf, New York, New York, 1994.

Kent U dat zakformaat boekje 'How to bluff your way through architecture'? Nee? Niets aan de hand. Het geluk is geheel aan uw zijde. Zojuist verschenen er twee boeken: 'Philip Johnson, The Architect in His Own Words' en 'Philip Johnson, Life and Work' in de serie 'How to bluff your way through architecture for professionals'. Johnson, ook wel de 'godfather' van de Amerikaanse architectuur genoemd, is de aangewezen architect om U haarfijn uit de doeken te doen hoe U in de toekomst voortaan beroemd, belangrijk en rijk door het leven kan gaan. Hoogst persoonlijk ondekt, maakt en breekt U iedere culturele voorhoede. Eeuwige roem in de boeken kan U dan niet meer ontgaan. Als kroon op uw werk belooft Johnson U een overdadig pensioen na uw honderdste verjaardag in Rome. Franz Schulze, de auteur van 'Philip Johnson Life and Work', geeft op magistrale wijze kleur aan het persoonlijke en professionele leven van Johnson. Het is spannend. Helder geschreven. Maakt nieuwsgierig. En roddelt. Prima leesvoer voor architecten in de wachtkamer. Niets ontsnapt aan deze biografie. Schulze zegt het zo: '... on Philip the architect of many manners, the harlequin of exchangeable masques; Philip the promotor and propagandist, Philip the ruthlessly objective observer; Philip the wielder of power, conferrer of fame, and subverter of reputations; Philip pragmatic, Philip idealist, Philip eternally generous; Philip possessed and Philip distracted; charmer, seducer, dissembler, yet no less authentically dedicated to the making of art and the patronage of culture; the most critically disposed of architects, the most architecturally involved of critics; at once admired and detested, as easily loved as loathed.' [p. 419-420]. Het boek 'Philip Johnson The Architect in His Own Words' bestaat uit een lange conversatie tussen Hilary Lewis, John O'Connor en Philip Johnson die in hoofdstukken de werken van Johnson chronologisch bespreken. Echt kritische analyses zult U in deze boeken niet aantreffen. Daar verlangen deze boeken ook niet naar. 'The Architect in His Own Words' documenteert werk in woord en beeld. 'Life and Work' munt uit in het nauwkeurig in kaart brengen van Johnson's leven ondersteund door veel citaten en anekdotes van vriend en vijand. Haast geen documentatie van projecten, maar daar zal Johnson

niet wakker van liggen: 'Just spell my name right.' Zo, nu is het moment aangebroken enkele staaltjes van Johnson's perfectie te ontvouwen. Hier volgen een aantal tips die U maar beter kunt opvolgen als U wilt aanschuiven bij de machtigen der aarde. 1) Zonder stilistische souplesse bent U snel uitgeteld. Hecht niet teveel aan sociale, culturele of technologische agenda's. Waar het om draait is stijl in de architectuur. De geschiedenis, merkt Johnson op, '... taught us the ephemerality of styles, the inevitable changes that occur in our vision, our sense of space, our understanding of what is great, what is beautiful and what is desirable.' Verwissel regelmatig uw garderobe voor een nieuwe. Johnson herinnert U aan Heraclitus: 'Everything flows and nothing abides; everything gives way and nothing stays fixed.' Philip is ervan overtuigd dat '... joy, tears, excitement have more to do with architecture than our morality or political causes or considerations... .' [p. 418]. 2) U moet gespist zijn op iedere mogelijke beweging vooruit. Omring U met een overdosis aan fris, getalenteerde jonge honden, waar U de creatieve vruchten van kunt plukken. 3) Zorg ervoor dat wanneer U verwijst naar anderen, en U zelfs tot imitatie overgaat, U op gelijkwaardige wijze aandacht aan uw zelf geeft. 4) U bent 'showmen first, (self)salesman second'. Bespeel de media op alle fronten. Doe net als Philip. Maak grapjes, neem niets serieus. Blijf vriendelijk. Verzin pakkende 'one-liners' die mensen niet gauw vergeten. Zei Philip niet eens tegen Rob Krier toen die opmerkte 'We do not need high-rise buildings anywhere in the world. Not in America or anywhere else.' Johnson antwoordde: ' ... I agree with it completely, but I am a whore and I am paid very well for highrise buildings.' Bespeel de media. Goede of slechte kritiek maakt niet uit als het maar debat inspireert. 5) Werk aan uw netwerk. Doe net als Philip en organiseer 'Boy's dinner parties' bij voorkeur in de Century Club of The four Seasons. Beslis wie er mag komen en wie niet. Stuur de agenda van de avant-garde. 6) Philip geeft het al aan: 'Politics interests me only insofar as it fosters or impedes the production of architectural beauty.' [p. 412]. Zonder autoriteit bent U nergens. Iedere bekering tot een nieuwe stroming moet onmiddellijk gevolgd worden door een definitieve doorbraak van die stroming anders boet U in aan macht. U haalt de hete angel uit iedere avant-garde, maar zij zullen U dankbaar zijn want ze sluiten nu aan bij de macht. Critici zullen U dan voor speelse, cynische bedrieger vervloeken, maar dat hindert niet. U schrijft geschiedenis. 7) 'Life begins at seventy' zegt Johnson. Hoe ouder U wordt des te meer autoriteit krijgt U. Stel uw open hart operatie dus niet te lang uit voordat het te laat is. Eisenman zal U een staaltje van perfectie vertellen hoe hij en Gehry America mochten vertegenwoordigen op de Biennale van Venetië in 1991, alwaar Dal Co tentoonstelling directeur was. 'I can tell you', zegt Peter, 'how he chose us. You see, all of these things are so goddammed complicated ... .We got

him to be the commissioner so that we could be appointed ... . Frank and I are not naïve or blameless. Dal Co came to see me and he said, "I can't guarantee you and Frank to come to Venice. How do I work that?" ... I said, "I can't guarantee you that a committee from the Guggenheim is going to appoint Frank and me ... The only way I can see it to work it is to get Philip as the commissioner ... . He's got enough credibility to do it" ... And then Philip said to me, "well, what should I do? I can either do the young people or do Frank and you". I said, "Frankly, Philip, you should have me and Frank." He said, "okay!" That's as truthful as I can be about it.' [400] Ik hoop dat deze vertelling uit Franz Schulze's boek *U overtuigt van Johnson's vermogen*. Dat neemt niet weg dat Michael Sorkin gelijk heeft als hij zegt in 'The village Voice': 'Philip Johnson is the architectural analogue of Ronald Reagan, another seamless producer of a seemingly endless series of contradictory statements. Both men resolve the manifest conflict by forcing attention away from their acts and onto themselves. ... The two are true epigones of the age of television, apostles of a consciousness that transcends traditional structures of logic, ethics, and - for that matter - time and space. ... This is the world which Ronald Reagan inhabits (our side freedom fighters, their side terrorists) and which Philip Johnson designs. Mies today, Mies tomorrow -what's the difference, it's only images.' Het is duidelijk winnen met blufpoker, een succesvolle carrière, een dikke bankrekening en hoge kijkcijfers betekenen nog niet dat U kwaliteit maakt. Kijk uit voor boekjes die 'How to bluff your way through ...' heten. Maar één ding kan ik niet verloochenen; gemakkelijk zijn ze wel.

Roemer van Toorn

De Architect